

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 "
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, március 24.

Tisztujtás.

(-a.) A törvényhatósági életnek egyik legszebb jogát fogja holnap gyakorolni Nagyvárad városa. Ennek a szép jognak a gyakorlása azonban felesleges izgatottsággal jár mindig, még most is, amikor pedig e legfőbb állást, a polgármesterséget egyhangulag fogják betölteni és alig négy állásnál lesz érdemleges mérkőzés a pártok között.

A felesleges izgatottság még nem valami nagy baj. Viseljük azok, akik polgár irtaik bizalmából vagy maguk jószántából szerepelnek a fórumon és intézik a közügyeket.

Sokkal nagyobb baj az, hogy az idegemésztő izgatottságot legtöbbször nem a közérdek, még csak nem is pártérdek, hanem a minduntalan előtolakodó magánérdek okozza, melyet igen ügyesen tudnak tetszetős színbe öltöztetni, sőt úgy tüntetni fel, mintha Péternek vagy Pálnak a megválasztása tisztára a város érdekében állana.

Hej pedig de messzi áll attól. Ezt azonban sokan nem veszik észre, mert a jóhiszeműeket is elkábítják a hangza-

tos jelszavak, melyeket ügyes kortesek oda vetnek a választási mozgalmakba.

A városnak az az első igazi érdeke, hogy jóra való tisztviselői közül, akik még képesek tovább szolgálni, egyet se kelljen penzióba küldeni.

Milyen ékesen szoktak dikciózni a városatyák az elviselhetetlen terhekről, amelyek alatt nyög a polgárság. Nagyváradon éppen most ujesztendőkor kellett nyolc perccel emelni a közköltséget, pedig eddig is elég magas volt és még hozzá emelni kellett anélkül, hogy ezzel valami nagyobb intézményt létesítettek volna. Hátra van még a fekete leves Csatornázás, vízvezeték kibővítés, általános kövezés stb. stb. még csak ezután következik. Miből csinálják majd ezeket és hogyan fogják emelni ismét a közköltséget, mikor például a házővedelemnek egy harmadát már ma is adóba kell fizetni. Jó lesz ezt meggondolni most a választás előtt különösen azoknak, akik olyan hangosan dörögnek a közterhek emelése ellen. Három-négy embernek az indokolatlan nyugdíjaztatása egy-két perccel közköltséget emelést jelent.

Továbbá érdeke a városnak, hogy a tisztviselőibe bizalmat öntsön. És erre igen jó eszköz a tisztujtás, — de csak akkor, ha az méltányosságot árul el. Ellenben, ha azt látják azok a tisztvi-

selők, hogy az érdemes tisztviselőket mellőzik, vagy ha azt tapasztalják, hogy sokan esztendőig várakoznak és szolgálnak ideiglenes vagy kiegészítő minőségben egy-egy állás megüresedésére s mikor eljön a rég várt alkalom, akkor idegeneket választanak ezekre az állásokra, akkor bizony méltán keserednek meg és nincs mit csodálkozni rajta, hogy az önértesebb és tehetségesebb embereknek elmegy a kedvük a városi szolgálatról.

A tisztujtás a tisztviselői karra jutalmazás vagy büntetés. Ebből következik, hogy ha igazságos, legalább méltányos a törvényhatóság, csak akkor tölti be a bíró szerepét. Szeszélynek, magánérdeknek nem szabad vezetnie a bírót. Mihelyt egyik vagy másik hozzáférkőzik, nem lesz igazságos az ítélet.

Ezek a tekintetek vezessék a városi törvényhatóság tagjait a holnapi tisztujtásnál.

A városi választások.

A csütörtökön megtartandó városi tisztujtás ügyében a nagy kavarodás némileg elült tegnap. Komlóssy József gazd. tanácsnok, valamint dr. Istvánffy István tb. tanácsnok a főjegyzői állásra beadott pályázatukat tegnap visszavonták s így Bordé Ferenc főjegyző megválasztását most már semmi sem komplikálja.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A nagymama.

Ratisbánné.

Mitől fehér a te hajad
 édes nagymama?
 Ez fiam a tél, az
 esztendőnk hava.

Mondd nagymama, mért oly
 ráncos a homlokod?
 Barázdát rótt rá a
 szenvedés s a gondok.

S mitől reszket mindég
 annyira a fejed?
 Az elmulás ráz meg,
 Nemsokára megyek.

Miért oly fekete
 karikás a szemed?
 Hogy egy fájó könnyel
 többet rejthessenek.

Homlokod oly mélyre
 mondd miért csüggesztetted?
 Közeledem oda,
 hol egykor pihenek.

S mitől susogsz akkor is,
 ha átölel karom?
 Imádkozom!

Böszörményi Béla.

VIZSGÁLAT.

Irta: Lengyel Géza.

A harmadik felsőben vizsgálat indult, jobban mondva nyomozás, mert a vizsgálat alatt egészen mást értenek az iskolában. Tehát nyomozás indult. Szerelmes levelet találtak Ilkánál. A levelet ő írta számtalan óra alatt, míg a Kovácsics kisasszony misztikus példákat rajzolt a táblára. A kisasszony nagyon el volt merülve a számrengetegbe. Am egy-egy gyors oldalpillantással meg tudta állapítani, hogy Dobó Sárin, a tanácsosék leányán megint új bluz van, nehéz flancos selyem, amilyenhez ünnepen sem jut egy szegény segédtanítónő és hogy Ilka két könyökét padra téve, a jobb arcát egészen a

papírra fektetve ír. Ilyen buzgón nem szokás jegyezni a hármasszabály rejtjelmeit.

A következő pillanatban már keservesen sirt Ilka. A kisasszony pedig felháborodva olvasta a levelet.

Itt indult meg a vizsgálat. Komolyan, amilyen komolyan a törvényszéken, sem intézik az emberi bűnöket, csakis az iskolában. Bizony Ilkán kívül a fél osztály belekerült a bajba. Az első nap hősiessé állották a vallatást, a második nap azonban árulók jelentkeztek és kiderült, ki szokott gimnázistákra várni az uton, ki szerelmes az igazgató urba, ki küld leveleket soha nem látott, nem is létező személyeknek, csak azért, mert kell levelet írni, amikor a tizenegyedik év felé közeledik a lány és sok Jókai regényt olvasott.

A vizsgálat során kompromittált fél osztály éktelenül sirt. A vizsgáló-bizottság megzavarodva állott előttük. Az osztályfőnök tanácstalanul nézett két hölgy-kollégájára, a fiatal szép szőke-haju Kovácsics kisasszonyra és a száraz, cvikeres, fonnyadt arcú, Faragó nagyságára. Az öreg özvegyasszony nevetni szeretett volna. Az osztály mélységes elkeseredettséggel konstata, hogy a tanár ur meg a nagysága csupa engedékenység, de Kovácsics kisasszony szigorú és kéréltetetlen. Kiküldötte a lányokat, aztán behitta

**Az Érmelléki Kereskedelmi Részvénytársaság
 borkiviteli osztálya ajánlja tisztán kezelt hegyi borait.**

Ebből folyólag úgy a tanácsnoki, mint az aljegyző állásokra beadott pályázatokat is visszavonták mindazok, akik ezen pályázatokkal az esetleg megüresedő tanácsnoki és aljegyzői állásokba akartak előlépni s a tanácsnoki és aljegyzői állásokra most már csak a jelenlegiek pályázata áll fenn.

Azok, akik a főjegyzői állásra beadott pályázatokat kifogásolták és felháborodtak miatta, azon igazságot tartották szemük előtt, hogy nem igazságos és nem méltányos egy régi tisztviselőt megfosztani a kenyerétől, ha az ellen súlyos kifogás nem emelhető s kötelességeit hűen teljesítette.

Csak hogy ezek a férfiak ezen kétségtelen igazságot nem alkalmazzák mindenkire egy formában, hanem csupán azokkal szemben, akikkel jóbarátság, vagy más kötelék fűzi egybe őket.

Ennek a kétféleképen alkalmazott igazságérzetnek a kifolyása volt az a mozgalom, amelyet egyesek a főügyési és alügyési állásra vonatkozólag kezdeményeztek s teljes erővel szítottak. Azt hisszük azonban, hogy eredmény nélkül, mert a törvényhatósági bizottság többsége nem lesz igazságtalan és méltánytalan régi, derék tisztviselőiével szemben, csak azért, mert egy-két türelmetlen ember a kebelbarátját akarja kenyérbe juttatni.

Ettől eltekintve, körülbelül egyhangú lesz a választás, az alkaptányi és a fogalmazói állások betöltését kivéve. Ennél a két választásnál azonban harcra van kilátás s új tisztviselők bekerüléséről is erősen beszélnek.

A tanácskozások még nem értek véget s a függetlenségi párt tegnap este 6 órakor, a városi kör este 9 órakor tartottak értekezletet. Valószínű azonban, hogy még ma is tartanak értekezleteket, amelyeken végleg megállapodnak, vagy egyes állásokat nyílt kérdésnek hagynak.

*

őket egyenkint. Előbb a tanukat, a kis árulókat. Jött egy ragyogó, karikaszemű leány, vékony és kicsi, de fürge, nyugtalan, egészséges. Ez még egészen gyerekek, ez még bátran és nyitott szemmel beszél. Dobó Sáriól van szó.

— A Dobó Sári — mondja a kislány — most egy hete a mértanból felelt. Hárman voltak kint a táblánál, én álltam mögötte, utánam a Deutsch. A Dobó Sári nem tudta a derékszögű háromszöget. Pedig óra előtt tudott mindent, mert nagyon jól érti a mértant, csak éppen úgy akarta, hogy most nem tudja. Erre a Melczer tanár ur odajött és kivette akrétát a kezéből és segített neki. Én nevettem, mert tudtam, hogy a Sári tudja a háromszöget, csak teteti magát, hogy nekem odasughassa, hogy:

— Lökj meg!

— Mi az, hogy lökj meg? — kérdezte a Kovácsics kisasszony.

A kis lány nevetett:

— Hát azt sem tetszik tudni?

A három ember összenézett, értelmetlenül. A leány megmagyarázta:

— A Sári szerelmes a Melczer tanár urba. Vagy mondjuk, hogy egy más tanár urba. Akkor kimegyünk felelni, a tanár ur véletlenül közel jön és aki mellette van, az azt mondja: lökj meg. Mire a másik meglöki, a Sári pedig vagy egy másik lány véletlenül hozzáér a tanár urhoz,

A városházán már intézkedtek a tisztújító közgyűlésre vonatkozólag. A karzatra csak meghatározott számban adnak ki jegyeket. A karzatjegyek kiszolgáltatását ma, március 24-én déli 12 óráig dr. Istvánffy István tb. tanácsnok eszközölte.

*

A választásokkal egyidejűleg történnék meg a tiszteletbeli kinevezések a főispán által. Ugyanis az összes tiszteletbeli címek a tisztviselők megbízatásának lejártával megszűnnek s a szükséghez képest a főispán újból kinevezi az illetőket.

A kormány álláspontja a bankkérdésben. A N. P. J. írja: A kormány álláspontjáról jól értesültségünk alapján írhatjuk a következőket: Az eltérő vélemények, amelyekkel a kormány tagjai voltak a bankkérdés dolgában, a legújabb miniszteri tanácskozáson teljesen békés elintézési nyertek. Leghatározottabban meg lehet állapítani, hogy a kormány álláspontja az, hogy a bankkérdés megoldásának siettetése perhorreszkálódó, minthogy semmi ok nem forog föl, ami a bank föllállításának szorgalmazását indokoltá tenné. A kormány is meg van győződve róla, hogy a bankkérdés megoldása csak a jelenlegi országgyűlés által üthető nyélbe, ámde a program értelmében ez a kérdés csak a választási törvény elintézése után kerülhet majd a Ház plénuma elé. Amint a képviselőház a választási törvény reformját elintézte, ez a javaslat még a főrendek elé jut, amelytől a törvényjavaslat hosszú tárgyalása várható. De ha már szankcionálva is van a választási törvény, még nem lehet mindjárt az új választásokat megejteni. A választásokra való előkészületek egy esztendőre vesznek igénybe. Ez időn belül kell a bankkérdésnek dülőre jutnia.

Ismét a tiszti fizetés. A politikai világban nagy feltűnést kelt a Fremdenblatt mai

cikke, mely a tiszti fizetések kérdéséről tárgyalja. Azt írja, hogy a magyar delegáció már most szabad akaratából a pszichológikus kényszernek legcsekélyebb jele nélkül is megszavazhatná a kérdés kedvezőbb megoldását. Ebből nagy előnye támadhatna a delegációnak. A magyar államférfiak ebben a kérdésben nem helyes taktikát követnek. Ezt Andrassy nyilván megmondta a magyar képviselők körében. Ha a magyar delegáció elismert taktikai művészetét érvényre juttatja, akkor ez a kedvező megoldás már suggestív erejénél fogva is kedvező határozat lesz mindama nehézségek elhárításánál, melyek megoldásra várnak. A Fremdenblatt cikkének ezt a fordulatát beavatott körökben igen jelentős intésnek tartják s azt mondják, hogy azt a benyomást kelti, mintha valami ajánlat vagy más volna mögötte.

A t. Házból.

Eljött hát a mai nap is. A koalíciós képviselők is, a disszidensek is nagy bizakodással jöttek el az ülésre — hála a revíziós indítványnak — sokan. A hadakozó felek mindegyike bizakodott, reménykedett — de nem magában. A disszidensek azt hitték, hogy a horvátok kiségitik őket abból a kátyuból, amelyben az obstrukció szekere megfeneklett, a koalíciókat meg az a remény éltette, hogy a disszidensek nem elég erősek a névszerinti szavazások kiforszírozására.

Es szólt Molnár Jenő. A disszidensek minden argumentumával kísérletet tett, sőt a tárgytól való eltéréssel is megpróbálkozott, hogy fegyvertársainak elég idejük maradjon a horvátok kapacitálására. Az idő mult, az argumentum fogyott, Molnár be is fejezte a beszédét, de a horvátok még mindig nem adták be a derekukat. Nosza, elő a névszerinti szavazással!

De Fortuna istenasszonya, ki mára Bartha Odön maszkját öltötte magára, a kormánypártra vetette bűbájos mosolyát is amikor névszerinti szavazást kérő ívet a huszadiknak is alákellett írni — köd előtttem, köd utánam — eltűnt a tereméből.

Es a koalíciósok nem bizakodtak hiába: a névszerinti szavazás elmaradt.

Es haragra gerjedének a balpárt tagjai és Nagy György kijelentette, hogy hazánk virányos mezőit letarolta a mai szegény tüze, Farkasházy pedig Machethel mondotta: India minden aránya nem mossa le rólatok e vérfoltot.

Mezőfi Vilmos pedig, a szociálista — mert a disszidensekkel tart ugyan, de azért őszinte fiu — elharsogta, miközben szemüvegén izzadságcseppek gyöngyöztek: Nos jó, leszünk darabontok, leszünk hazaárulók, de aláíratjuk az íveket a románokkal is és lesz névszerinti szavazás!

Es elfelejtette észrevenni, hogy ugyanabban a pillanatban elmúlt nanak a szüksége, hogy a jövő időben beszéljen.

Bozóky bizalmatlansági indítványt emlegetett a folyosón. Baloghy Ernő ellenpróbával előzte meg. Ívet körözött, amelyet azok irtak alá, akik bizalmat szavaznak a kormánynak. Az

Tisztelettel értesitem az igen tisztelt vevőimet és a nagyérdemű közönséget, hogy a tavaszi és nyári idényre megérkeztek az eddig még nem létezett valódi angol- és skót gyapjuszövet különlegességek és a legújabb flanel, selyem és spárgamellényeim, melyek az igen tisztelt vevőimnek rendelkezésére van felhalmozva.

Kitűnő tisztelettel

GELBERG A. férfi uri-divat szabó

Beöthy Ödön-utca 10. szám.

Értesítés!

eredmény a bizalmatlansági indítvány elcsusz-
szanása volt.

Es a honmentő politika berkének méla
csendjét zokogó panaszhangok zavarják meg.
Farkasházy, az elegáns honfi megfogadta, hogy
Izrael ősi hagyománya szerint hamut szór a fe-
jére, zsákruhát ölt és a szekfűje a zsákruha
gomblyukában fog ezentul viritani.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, márc 24.

Elnök: Juth Gyula.

A mai ülés pont tíz órakor kezdődik, tö-
mött padsorok előtt. Izgatott hangulatban hall-
gatják a képviselők az elmúlt ülés jegyzőköny-
vének lehadarását, mindenki vár valamit. Sokan
azt hiszik, hogy ma már szavazásra kerül a do-
log a házszabályok kérdésében.

Az *elnök* bejelenti, hogy az állandó igazoló
bizottság Barcsay Tamást miután a szokásos
harminc nap már letelt, végleg igazolt képvise-
lőnek jelentette ki. Csernoch János püspök kép-
viselő összeférhetetlenségi ügynek tárgyalá-
sára határnapot tűztek ki. Ezután rögtön a ház-
szabályrevízió tárgyalását folytatják.

A házszabályrevízió.

Molnár Jenő: A zárzó jogán szól. Mielőtt
azonban a zárzó jogával élve a házszabály-
revízióval foglalkozna, előbb személyes jellegű
kérdésekre tér át, A multkor Apponyi azon ki-
jelentését citáltam — mondotta Molnár —
melyben Apponyi Tisza erőszakos házszabály
reformját elítélte. A minap azonban Apponyi
kijelentette, hogy nem a házszabályrevíziót el-
lenezte akkor sem, hanem csak az erőszakos
módot, ahogy azt Tisza megakartá valósítani.
Reméltem, hogy amikor a multban App-nyi
határozottan a házszabályrevízió ellen volt. —
(Erre frenetikus taps és éljenzés tör ki a füg-
getlenségi párton.)

Kiáltások: Eljen Apponyi!

Molnár Jenő: — — reméltem, hogy ezt a
nézetét ma is fentartja. (Zaj.) Ami pedig Kos-
suth Ferenc (itt a szónok szavai bele fulnak a
percekig tartó tapsba és éljenzésbe.)

Tömeges kiáltások: Eljen Kossuth Ferenc!
Mussa Gyula (a disszidensek felé): A Kos-
suth nevet meg abcugoltatok Debrecenben!

Molnár Jenő: A függetlenségi párt kitün-
tetéseikért és címeikért a nemzeti ügyet elárulja
(Zugás, zajos ellenmondás.)

Az *elnök:* Ezért a kijelentésért a legszigor-
rubban rendre utasítom a képviselő urat. (Za-
jos helyeslés.)

Molnár Jenő: A nép elárulva látja magát
és mellénk állott.

Seokoly Tamás: De nagy ember lettél
Jenő!

Molnár Jenő: Bizony nagy ember lettem,
mert az igazságot magamhoz vettem. (Nagy de-
rűlttség.)

Molnár Jenő folytonos ellenmondás és de-
rűltséget keltő megjegyzések között tolytatja
beszédét.

Nagy György nagy haragra lobban, a foly-
tonos közbeszólások miatt és a padot csap-
kodva kiabál hangon szól az elnök felé, hogy
csináljon rendet.

Az *elnök:* Nagy György képviselő urat,
ha így folytatja, illetlen viselkedése miatt a
mentelmi bizottság elé fogom utasítani. (He-
lyeslés.)

Molnár Jenő: Az elnök itt egy párt
terrorizmusa alatt áll. (Zaj.)

Az *elnök:* Ezért a kifejezésért a legszi-
gorubban rendre utasítom a képviselő urat.
Amikor én az elnöki széket elfoglaltam, fogad-
lmat tettem arra, hogy a házszabályokat párt
különbség nélkül fogom alkalmazni. Ehhez
mindig hű is maradtam. (Eljenzés.)

Molnár Jenő: A függetlenségi párt lecsu-
szott politikai alapjáról.

Buza Barna: Komédiások. (Zaj.)

Molnár Jenő: Ezt a kis Buza Barnának
nincs joga mondani.

Nagy György: Kis idők, kis emberek!
(Derűlttség.)

Molnár Jenő: A hatalom mindég csak
addig tartja a kormányokat, ameddig szükség
van rájuk. Bánffy is azt hitte még az utolsó
napig is, a bizalmát élvezi a hatalomnak, amikor
hátulról intrikáltak neki. (Derűlttség.)

Bánffy Dezső báró feláll és szólani akar,
de meggondolja magát és tétova léptekkel
kimegy a teremből. Ez az incidens nagy de-
rűltséget kelt.

Molnár Jenő: Kéri határozati javaslatának
elfogadását.

A szavazás.

Az *elnök:* Konstatálom hogy a zárzó
vitáját befejeztük (Eljenzés.) Következik a sza-
vazás.

Nagy György: A házszabályokhoz kíván
szólani.

Az *elnök:* A szavazást már kihirdettem,
senki sem szólhat most a házszabályokhoz. Az
elnök előterjesztést tesz a szavazás sorrendjére
vonatkozólag. Először azon indítványokra vo-
natkozólag kívánja az elnök a szavazást el-
rendelni, amelyek a választói jog megvalósi-
tásakor kívánják a házszabályrevíziót meg-
csinálni. Ezután következne a szavazás a Nagy
Emil-féle javaslatra; erre következnek Bozóky
Arpádnak a kormány elleni bizalmatlansági in-
dítványa. A többi még benyújtott indítványokra
ezek után kerülne a sor.

Nagy György nagy zajban névszerinti sza-
vazást kér. (Ellenmondások.)

Az *elnök:* Elrendeli a szavazást Polit Mi-
hály, Hodzsa Milán és Hoffmann Ottó indít-
ványára. A nemzetiségiek és disszidensek együtt
szavaznak.

Felkiáltások: Cimboráltok a nemzetisé-
giekkel.

Az *elnök* óriási zajban konstatálja, hogy a
halasztó indítványt a Ház elvetette.

Az *elnök:* Következik a szavazás a Nagy
Emil-féle házszabálymódosításról szóló indít-
ványra.

Nagy György: Névszerinti szavazást kér-
tünk. Fenn van az elnöknel a kérő-iv. (Zaj.)

Az *elnök:* Felolvastatja a névszerinti sza-
vazást kérő-ivet és konstatálja, hogy csak 19-en
vannak jelen azok közül, akik a névszerinti
szavazást kérték. Ennél fogva nem rendelheti
el a névszerinti szavazást. (Óriási zaj! Elénk
helyeslés a függetlenségi, nép- és alkotmány-
párton.)

Az *elnök* elrendeli a szavazást. A Nagy
Emil-féle indítvány mellett a Ház óriási töb-
bsége, mint egy sűrű fekete erdő emelkedik fel.
Az elnök konstatálja a többséget.

Lengyel Zoltán, Nagy György és Farkas-
házy Zsigmond az ökleikkel hadonázva ordítanak
az elnök felé.

Lengyel Zoltán: Szót kérek! (Óriási zaj.)

Az *elnök:* Nem tűrhetem, hogy engem va-
laki is öklével fenyegetsen. Felháborító, hogy
itt az elnököt teszik felelőssé azért, mert a
névszerinti szavazást nem rendelhette el. Ne-
kem meg kellett számlálnom a névszerinti
szavazást kérőket. Ezért gáncs nem érhet. In-
dítványozni fogom, hogy azok ellen, akik ök-
lűkkel fenyegetőzve akartak terrorizálni, a
255-ik szakaszt teljes szigorában alkalmazzuk
(Elénk helyeslés.) Most pedig elrendelem a
Nagy Emil-féle javaslatra vonatkozólag a sza-
vazatok megszámlálását.

Az *elnök* a szavazatok megszámlálása után
konstatálja, hogy a javaslat mellett 168-an,
ellene pedig 27-en szavaztak.

Az *elnök* konstatálja ennél fogva, hogy a
Ház a Nagy Emil-féle házszabályrevíziós javas-
latot általánosságban, a részletes tárgyalás
alapjául elfogadta. (Eljenzés.)

Az *elnök* az ülést öt percre felfüg-
geszti.

A szünet után az elnök jelenti, hogy Bo-
zóky Arpád bizalmatlansági indítványára husz-

nai több képviselő névszerinti szavazást kért.
A disszidensek meglepetve kiáltották:

— Kik azok? Felolvasni!

Erre aztán felolvasták az aláírók névsorát,
mely Hoitsy Pállal kezdődött s csupa 48-as irta
alá, köztük Barabás Béla. Nyilvánvaló volt,
hogy ez a névszerinti szavazás igen kellemet-
len a 48-as balpártnak, mert ki fog sülni,
hogy csak ők és velük a nemzetiségiek bizal-
matlanok a kormány miatt. Az elnök az urná-
ból az »É« betűt huzta ki.

— Eljen a kormány! Zugott végig a Házon.

— Eljen a balpárt! — próbálja ellensu-
lyozni Nagy György rekedt hangon. Még Deb-
recenben rekedt be.

Az elnök szünetet rendel. Szünet után kö-
vetkezett a szavazás. A kormánypárt «nem»-
mel szavaz, az ellenzék »igen«-nel.

— Rossz omen! dörmögte az öreg Szap-
panos. Nekünk kellett volna *nemmel* szavazni.

Szavazás közben óriási derűltséget kelt
Polit Mihály, aki mikor sor került rá, kapkodva
»nem«-et kiált, mire a koalíciós pártok tréfál-
kozva éljenzik Politot. Polit azután kikorri-
gálja magát és »igent« kiált.

Az *elnök* kihirdeti a szavazás eredményét.
Bozóky bizalmatlansági indítványa ellen 143-an,
mellette 30-an szavaztak.

Lengyel Zoltán jelentéktelen dologban való
akadékoskodása után következett a Nagy
Emil-féle indítvány

részletes tárgyalása.

Lengyel Zoltán annak megállapítását kéri
az elnöktől, hogy együttesen vagy pontonként
lesz-e az indítvány részletes tárgyalása. Azt
mondja, hogy legalább három pontban kell
tárgyalni a javaslat szövegét.

Elnök: A házszabályokból ugyanezt a
konkluziót nem lehet levonni, méltányosságból
mégis magáévá teszi az indítványt, melyet a
Ház nagy többsége el is fogadott.

Zimsky István jegyző felolvassa a javaslat
első bekezdését.

Nagy György a házszabályokhoz kér szót
és arra kéri a Házat, hogy a javaslat részletes
tárgyalására csak a legközelebbi ülésen tér-
jen át.

Elnök méltányosnak tartja a kérést s a
Ház nagy többsége ily értelemben határoz.

Az ülés fél kettőkor ért véget.

Öngyilkos tüzérhadnagy.

A könnyelműség, meggondolatlanság teg-
nap ismét áldozatot kívánt. Még ugyaszólván le-
se csillapultak a Janky tüzérhadnagy öngyil-
kossága által felizgatott kedélyek, már ismét
ujabb tiszt öngyilkossággal foglalkozik a tár-
sadalom. Az újabb öngyilkosság tegnap reggel
történt. Az esetről részletes tudósításunk a kö-
vetkező:

Fűzfás Jenő 21 éves tüzérhadnagy a mult
év végén lett Temesvárról áthelyezve Nagyvá-
radra. A fiatal tiszt vigkedélyű ember volt s
tisztársainak rokonszenvét megnyerte. Szülei
Karánsebesen gazdag kereskedők, kik a fiatal
hadnagynak pénzsükségeitől rendszeresen
gondoskodtak.

A fiatal tiszt tegnapelőtt este vacsorát vi-
tetett a Fekete Laci-féle vendéglőből Galamb-
utca 5. szám alatti lakására, hol azt rendesen
elköltötte. Vacsora után a tiszt több kartársá-
val társas összejövetelen vett részt. Ez az ösz-
szejövetel a kora reggeli órákig húzódott. Fűz-
fás reggel hét órakor ment haza lakására, hol
már az idő előrehaladottságára tekintettel nem
akart lefeküdni

A hazaérkező hadnagyt szolgálja, Lázár
Teofil várta. A szolgától hideg vizet kért Tűz-
fás. Meg akart mosdani, hogy aztán szolgálatba
menjen. A szolga vizért ment ki. Eközben a
hadnagy megváltoztatta tervét és levetkezve

ágyába feküdt. Így találta meg Lázár, mikor a vizet behozta.

A szolga a mosdó mellett volt elfoglalva, mikor Fűzfás revolverrel mellbe lőtte magát. A szolga megijedt, az ágyfelé ugrott, a hadnagy kezében megragadta a revolvert s kétségbe esetten kérdezte:

— Mit csinál, domnule?

A hadnagy már ekkor nem tudott szólni. Görcsösen ragadta meg a szolga kezét s azt oly szorosan szoritotta, hogy alig tudta kiszabadítani magát a megrémült szolga. A hadnagy nem tért többé magához.

Az esetről jelentést tettek a rendőrségnek, honnan dr Nemes Aron tisztii orvos és Becsey Ignác rendőrőrmester azonnal a helyszínre mentek. Ekkorra a hadnagy már megvolt halva. A golyó szivét furta át a fiatal tisztnek és azonnal halált idézett elő.

A bűnügyi osztálytól Vass Károly nyomozó rendőrelőőr ment ki a helyszínre. A hadnagy íróasztalán egy papírszelet feküdt, melyen »Adós vagyok« felirat van. E jegyzéken három tétel szerepel és pedig egy 20, egy 36 és egy 150 koronás tétel. Az asztal fiókjában két levelet talált a rendőrség. Az egyik levélen: »Mutter« a másikon »Ónagysága Kupick Laura urnőnek Fehértemplom« címzés van. A levelet a rendőrség a katonai hatóságnak adta át.

Az esetről értesült parancsnokság az öngyilkos hadnagy hulláját a csapatkórházba szállította és onnan lesz a temetés is, melyre megvárják a szülőket is, kiket táviratilag értesítettek.

Az öngyilkosság oka teljesen ismeretlen. Az a föltevés, hogy anyagi zavarok miatt lett öngyilkossá a hadnagy, ki van zárva, mert legutóbb 600 koronát kapott szüleitől és a pénzes levélhordó az öngyilkosság után egy órával szintén nagyobb összeggel kereste a hadnagyot. Az öngyilkosság valódi okát a két levél tárhatná fel egyedül.

Halálos játék a fegyverrel.

Egy fiatal leány tragédiája.

Tegnapelőtt este riasztó, kószá hírek jártak be a város utcáit, határozatlan tapogatózó verziók keringtek egy tragikus szerencsétlenségről, amely két fiatal életet tett tönkre, biztosat azonban senki sem tudott. Az eset a maga megdöbbentő valóságában a következő:

Salamon Benedek tojáskereskedő nagy-piac téri irodájában együtt voltak alkalmazva *Birostyák* Erzsébet 17 éves pénztárnoknő és a vele egykoru *Denkó* Margit irodistakissasszony. A két leányt a legmeghittebb barátság kötelei fűzték össze s dolgaik végeztében pajzánul, gondtalan jókedvvel el-el tréfálkoztak egymással.

Tegnapelőtt este *Birostyák* főnöke megbízásából a napi zárlat eredményét, 4500 koronát a Wertheim-szekrénybe akarta tenni, mialatt barátinője a kassza nyitott ajtaja mögött állt, úgy, hogy csak a feje látszott ki. A pénz elhelyezése közbe a pénztároskissasszony a tresokban egy töltött revolvert talált, amelyet tréfálkozva rászegzett a kíváncsian odanéző leányra. A fegyver ebben a pillanatban elsült s *Denkó* Margit vértől borítva, rémes sikoltással zuhant a földre.

A golyó a balszeme fölött hatolt be s

borzalmasan összeroncsolta az agyvelejét. Az első segélyt a közelben lakó dr *Weisz* Márton és dr *Nemes* Aron orvosok nyújtották, majd pár perc múlva a helyszínére érkezett *Zilahy* Antal tb. rendőrbiztos, akinek a rendelkezésére a mentők a súlyosan sérült leányt beszállították a kórházba, ahol éjjeli 12 órakor kínos vergődés után meghalt, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna és így kihallgatni sem lehetett.

A tragikus eset másik szereplőjét a rendőrség még tegnap este kihallgatta. A szerencsétlen leány, akit a szomorú véget ért tréfa mélyen megrendített és kétségbeejtett, zokogva mondta el, hogy a szerencsétlen barátinőjével a legjobb viszonyban volt, soha még szóváltás sem volt köztük. A szerencsétlenség úgy történhetett, hogy a fegyver rászegését véletlenül hozzányomta a kassza ajtajához s így sült el. Kihallgatása után a rendőrség áttette az ügyet a királyi ügyészséghez, amely megindította az eljárást gondatlanságból okozott emberölés miatt. A szerencsétlenül véget ért leány hullájának törvényszéki orvosi boncolása ma délelőtt lesz megtartva.

UJDONSÁGOK.

Hatszáz magyarról.

A kikötőnek szennyes vizöleiben
Az uszó város utrakészen áll.
Derült az ég, mint vidám gyermek-arcok,
Bágyadtan ring a todros tengerár.
Tülkök rikolnak, zug, kattog a kerék,
Gyűrűs hullámot hullámra kavár.
Fut a hajó és rajta megy nyugatnak
Hatszáz hónapozó hűtelen magyar.

Hatszáz magyar... Es mind erős, hatalmas!
Nincs köztük egy se vén, vagy csenevész...
A napsütötte fedélzeten állnak...
Néhány vissza a messzeségbe néz:
Mintha egy árva kis falut keresne,
Ahol egykor mint pajkos gyermek élt...
S melyet aranyra sóvár koldus lelke
Elhagy sok balga kincsígéretért.

...Szegény vivódó, édes anyaföldem!
Hogy szibbasztják, hogy tépik az erőd...
Hazátlanságba, robotos raboknak
Hány százezer ment e hatszáz előtt!
Mégülte bérc-völgyed az aranyátok
És bár a szója hazug, csalfa mind:
Ma innen, holnap onnan kelnek utra...
Csitulnak, vesznek nótás falvaink.

.. Csak menjetek hát!... És üssetek tanyát,
Ahol megállit koldus lelketek.
Aldozatok bus, idegen tüzeknél
Hadd szíjják mások munkás véretek?
De majd, ha dőre kincsreményetekből
S erőtlökből csak vérző rom marad;
S jártok vergődő, meghasonlott szivvel
Erőtök rabló, gyüölött ég alatt:

Izenjete az elhagyott hazába.
Mindent felejt az, mindent megbocsát...
Utánatok küld... És mint megtérőket
Ujjongva hoz az Oceánon át...
Megnyitja barna, hűs ölet tinéktek,
Ahol álomra, álom csendje jó...
Utazatok hát!... Sorsotok megírva:
Idegen átok... Magyar temető...

Pelle János.

* **Gyümölcsoltó Boldogasszony.** A kath. egyház mély tiszteletét a Boldogságos Szűz iránt aligha jellemzi valami jobban, mint az, hogy majd minden hónapban szentel egy-egy ünnepet Mária tiszteletére. Ilyen ünnepet ül ma is a kath. világ, melynek a poétikus Gyümölcsoltó Boldogasszony nevéet adta. A föld kezd ébredezni dermedtségéből, a fák rügyei már dagadnak, az égbolt derűssé lesz s a mezei munka megkezdődik. Az ébredésnek, a megváltásnak kezdetét üli az egyház e napon, melyet az angyali üdvözlet emlékének szentel. Az ünnep alkalmából az összes r. k. templomokban ünnepi isteni tiszteletek lesznek a szokott időben.

* **Elmaradt gyűlés.** A tanítók segélyegyletének közgyűlése tegnap délutánra volt kitűzve; azonban a tagok olyan csekély számmal jöttek össze, hogy a közgyűlést nem lehetett megtartani. Ujabb határidőül április 3-át tűzték ki, amikor a megjelentek számára való tekintet nélkül feltétlenül megtartják a közgyűlést.

* **Kinevezés.** A kereskedelmi miniszter *Virányi* Béla építész, kir. mérnököt a kömüves-, kőfaragó- és ácsmeisteri képzettség megvizsgálására Nagyváradon szervezett bizottság tagjává nevezte ki. — *Derzsi* Zoltán nagyváradi törvényszéki joggyakornokot a nyíregyházi törvényszékhez jegyzővé nevezte ki az igazságügyi miniszter. Ugyancsak az igazságügyi miniszter *Marosi* Endre nagyváradi ítélőtáblai tanácsjegyző járásbíró a vidéki járásbírószághoz helyezte. Továbbá *Herman* Aladár nagyváradi és *Karakas* Albert belényesi járásbírók a nagyváradi ítélőtáblához tanácsjegyzőkké rendeltettek be.

* **Előadás a rádiumról.** Ma, szerdán 6 órakor tartja a községi polgári fiu iskola zene termében dr *Szilárd* Béla, Curie-né elismert asszisztense a rádiumról és vele kapcsolatos kémiai kérdésekről szóló igen érdekesnek ígérkező előadását. Előadásában érinteni fogja mindama kérdéseket, amelyek legújabbban a természet tudósokat állandóan foglalkoztatják és a melyek hivatva vannak eddigi ismereteinket új irányba trelni. Kísérletekkel változatos előadása tárgyalni fogja: A rádium felfedezésének történetét (bemutatókkal) A rádium előállítását. A rádium sajátosságait: a felismerésére szolgáló műszereket. A mesterséges drágaköveket, a drágakövek keletkezését. Az élet keletkezését a földön. A föld keletkezését. Hol keletkezett az első élet? Hol volt a paradicsom kert? A szabad iskola vezetősége ez alkalommal 1 korona lépő díjat szed.

* **Pável-utcai csatornázás.** Pável-utca lakosai kérték, hogy a város mielőbb még az általános csatornázás előtt készítse el a nevezett utca csatornázását. A költségekre az általános csatornázásig készek 10,000 koronát előlegezni. Kőszeghy József városi főmérnök most előterjesztést tett a városi tanácsnak az utca csatornázása tárgyában. Előterjesztésében rámutat, hogy Balogh Döme törvényhatósági bizottsági tag felszólalására a polgármester kijelentette, hogy ezen munkálatot nem fogják rendes szerződéses vállalkozóval készíttetni, hanem árlejtést hirdetnek rá, azért tehát javasolja, hogy Uri utca és Pável-utca csatornázása tárgyában mielőbb írják a pályázatot. A Pável-utca csatornázása a költségvetés szerint 16264 koronába kerülne.

* **Az ötödik kéményseprési kerület.** A márciusi városi közgyűlés akként módosította a kéményseprésről szóló szabályrendeletet, hogy a város fejlődése s így a lakóházak számának tetemes növekedése folytán az eddigi négy kéményseprési kerület helyett ötöt léte-

sít. Ezen határozat ellen özv. Leitner Jakabné, akinek régi reáljogom van egy kéményseprési kerület a tulajdonában, tegnap felebbezést adott be a városhoz, amelyben kéri, hogy a szabályrendelet módosítását tegye félre a miniszter s a közgyűlés határozatát oldja fel. Az ötödik kéményseprői kerület tervezett felállítása sérti száz évnél régebbi reáljogát.

* **Magyar Művészeti kiállítás Nagyváradon.** Érdekes és kulturális szempontból jelentős esemény színhelye lesz Nagyvárad városa a jövő hó első napjaiban. A Magyar Művészet képzőművészeti társaság ugyanis kiállítást rendez, amelyben műértő és műszerető közönségünknek bizonyára nagy gyönyörűsége fog telni. A Magyar Művészet ugyanis egyesítette szárnyai alatt legjobb nevű újabb festőművészeinket, akik alkotásaik egész sorozatával szerepelnek a nagyváradai tárlaton. Glac Antal főispán, mint a művészet lelkes barátja a kiállítás védőségét elvállalta, ugyancsak Miskolczy Ferenc alispán szíves készséggel engedte át a tárlat céljaira a vármegyeház nagytermét. A kiállítás alkalmával pedig Nagyváradra érkezik gróf Vay Péter, aki a vernisage napján előadást fog tartani. A tárlat rendezésére és az illusztris vendég fogadására legközelebb külön bizottság fog alakulni a város irói, újságírói és közéletünk szerepvivői körében.

* **Gyermeknap Nagyszalontán.** A nagyszalontai társadalom nagyarányú mozgalmat indított a gyermekvédelem ügyében. A mozgalom intézősége április 2-án és 3-án gyermeknapot fog tartani. A gyermeknap rendezésében az összes kereskedők részt vesznek. Az első napon a hölgyek vezetésével vásár lesz, este tombola estély. A második nap kabaré estély lesz több nagyváradai vendég közreműködésével.

* **Sorozás Belényesben.** A belényesi sorozás most nyert befejezést. Mint tudósítónk jelenti, 1500 hadköteles állott elő s ezek közül csak 282 vált be. Az óriási aránytalanság nagy feltűnést keltett, mert hasonló rossz eredményű sorozás a közel múltban nem történt.

* **Viharos derűtség és taps.** Az országgyűlési tudósítások népszerű hangulatfestő jelzője: viharos derűtség és taps, ez illik az Edison színház általános tetszésben részesülő új műsorának kacagtató, pompás bohózatok képeire. A közönség, mely naponként zsufolósáig megtölti az Edison nézőterét, ki nem fogja a kacagásból. A tűz a gyárban című városzerte közbeszéd tárgyául szolgáló szenzációs képet az Edison színház közkívánatra műsorán tartja. Ma este Forelli mester és Geoffrey bűvészek együttesen lépnek föl a szünetközökben. Ma délután az előadás 3 órakor kezdődik és Dud Pali kitűnő cigányzenekara muzsikál. E héten lép az Edison nézőterére a 15,000-ik látogató. — A 15,000 ik sorozat három első belépőjegyének tulajdonosát értékes, finom ajándékkal lepik meg. A gyermeknapra szenzációs meglepetések készülnek.

* **Találtak egy arany mellűt (broche)** több ékkövel. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen első emelet 7. sz. szobában.

* **MOLNAR H. Bemer-téri cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és tea sütemény kapható. Telefon 395.**

* **Csak 18 koronáért** szétküld utánvételt az *Országos Postaküveteli Aruház* Budapest, VII., Verseny-utca 2. szám egy férfiöltönyre elegendő 3 méter finom fekete, sötétkék, szürke vagy barna szövetet vagy kamgarnt.

* **Női fodrász-terem** nyílik meg a közeli napokban, ahol a m. t. hölgyközönség a legkényelmesebb igényeknek megfelelőleg a legújabb divatfrizurák szerint fésültetik, ugyanott hajmosás, villamos szárító-készülékkel. Parókkák nagy választékban raktáron, egyéb hajmunkák

szolid kivitelben s méltányos árak mellett — szavatolás mellett gyorsan készítettnek. — Külön bejárat! — Szíves pártfogást kérve, *Ramminger István* színházi fodrász, Bazar-épület.

Nagy verekedés egy ipartelepen.

— Saját tudósítónktól. —

A botteji fa-ipartelepen megkezdődött a munka. Az óriási telepen több száz ember dolgozik állandóan. A múlt év végén és ez év elején az erdőirtások alkalmával sok fát vágtak ki olyan helyekről, ahova igen nehezen lehet hozzáférni. A telepen pedig állandóan nagy faszükséglet van.

A telep vezetősége a nehezen hozzáférhető helyekről most egyszerre akarja összpontosítani a fát. A munkálatokhoz a közeli falvakból már mind alkalmazva vannak a munkások, miért is a telep intézői Aradmegyéből szerződtettek munkásokat.

A telep megbízottai Prád és Décs községekből több mint 200 embert közvetítettek. A szerződött emberek mindnyájan összegyűltek vasárnap este a telepen, hogy hétfőn idejében kezdhessék meg a munkájukat.

A telepen először a décsi munkások jelentek meg, mintegy 120-an. Ezek az emberek vállalkoztak arra, hogy ők összehordják a szertesét lévő fát. A vállalkozást, mivel a fára nagy szükség volt, a telep vezetősége nem fogadhatta el és kijelentette, hogy még több munkást is fog alkalmazni.

A 120 munkás ezt színelg tudomásul vette, azonban maguk között elhatározták, hogy minden eszközzel meg fogják akadályozni az új munkások munkába állását. Ez után pár órával megérkeztek a prádi munkások is, akik mit sem tudtak a décsi munkások tervéről. Mikor a prádi munkások a telepre akartak bemenni, a décsiek útjukat állották és felszólították őket, hogy távozzanak el a telepről.

A felszólítás után csakhamar veszekedés lett, mire a décsiek botokat szedtek elő s azokkal a prádiakra rohantak. A prádiak szintén elváltak látva ütőeszközökkel és így csakhamar kifejlődött a harc. Óriási erővel csapott össze a több mint 200 munkás. Mindjárt az első összeütközésnél történtek sebesülések s többen harcképtelenül terültek el a földön.

Az esetről értesült az ágrisi csendőrség, hol négy emberből áll az őrség. Ez kevés volt a nagy verekedést megakadályozni, azért telefon utján a beéli csendőrséget is segítségül hívta. A megerősített csendőrség azonnal a helyszínre sietett, hol még ekkor mindég tartott a verekedés.

Az összeütközés délután 5 órakor kezdődött és este 8 órakor a csendőrség megérkeztek még mindég tartott.

A csendőrség láttára, de meg a verekedéstől kifáradva szétvált a két tömeg. A verekedés színhelyén Lázár Mikula, Kozma Jova, Mihók Toma eszméletlenül feküdtek. A súlyosan sérült embereket a borosjenői kórházba szállították, hol ápolás alá vették őket. Eletben maradásukhoz semmi remény sincs.

A három súlyosan sérült emberen kívül igen sok könnyű sérüléssel munkás is van. A csendőrség a verekedés kezdőt letartóztatta és a járásbíróhoz kísérte be. Az eset nagy nyugtalanságot keltett úgy Beélben, mint a telep közelében lévő falvakban. Az ipartelepen megerősített csendőrség teljesít szolgálatot.

TÁVIRATOK.

A házszabálymódosítás.

Budapest, márc. 24. A házszabálymódosítás ellen a mai név szerint való szavazáskor a képviselőház ülésén a tizenhat tagból álló balpárt, néhány párttonkivüli, a nemzetiségi csoport és a jelenvolt öt horvát képviselő szavaztak. A függetlenségi pártból a szavazás elől a következők vonultak ki: Kubik Gyula, Sümegi Vilmos, Ráth Endre, Szász József, Gaal Gaszton és Beniczky Arpád. A részletes vita csütörtökön indul meg. Politikai körökben azt hiszik, hogy április közepére vége is lesz.

A horvát bán utja.

Budapest, márc. 24. A horvát bán ma reggel Budapestre érkezett. Délelőtt a képviselőházban felkereste Wekerle miniszterelnököt, később Andrássyt. A bán kijelentette, hogy utazásának nincs külön politikai célja, csak azért jött Budapestre, mert a nemzeti kaszinó tagjává választották és ezzel kapcsolatban több látogatást kell tennie. Holnap a bán telkeresi Darányit és Jekeltalussyt, azután Bécsbe utazik, hol Aehrenthal külügyminiszterrel fog tárgyalni.

Kóristák sztrájkja.

Budapest, márc. 24. Debrecenből táviratozzák: A debreceni színháznál tegnap a kórista nők sztrájkba léptek, mert a színház karmestere, Mártonffy György, a női becsületet sértő kifejezéssel illette a kórt. A sztrájkba lépett kóristanők az igazgatót keresték fel, akinek közbenjárására a karmester bocsánatot kért s így a sztrájk megszűnt.

A debrecenihez hasonló eset történt itt Budapesten a Népszínház-Vigopera színháznál. Mérei rendező a délelőtti próbán egy kardalossal gorombán bánt. A kórista visszavágott. Az incidens következtében Bálint Dezső műszaki igazgató két kardalost elbocsátott. Erre a kóristák sztrájkba léptek, úgy hogy Mérei rendező és Bálint Dezső műszaki igazgató kénytelenek voltak bocsánatot kérni.

Letiltott ösztöndíj.

Zágráb, márc. 24. Rauch Pál báró horvát bán a horvát állampénztárhoz ma rendeletet bocsátott ki, amelyben öt szerb diák ösztöndíját letiltotta, mert részt vettek a politikai tüntetésekből.

Légberepült puskaporgyár.

— *Hípusztult falvak.* —

Sant-Jago de Chile márc. 23. A Batuco tó mellett levő puskaporgyár tegnap este levegőbe repült. A robbanás következtében több szomszédos falu elpusztult. Sok száz ember életét veszítette. A szerencsétlenség színhelyére segítő vonatok mentek ki. A kár egyelőre felbecsülhetetlen.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerda délután: Varázskeringő. Este: Nagymama.

Csütörtök: Vasgyáros (Somogyi Károlyné bucsufellépte.)

Péntek: Hazugtvény.

Szombat: Hazugtvény.

Vasárnap délután: Eleven ördög. Este: Dollárkirálynő.

Somogyiné Nagy Julia bucsufellépte. Holnap bucsuzik el az ő kedves, régi ismerőseitől, a nagyváradai színház közönségétől *Somogyiné Nagy Julia*. A »Vasgyáros« Beaulieu márkinő szerepét játssza meg avval az értékes, finoman átértett alakítással, melynek emlékeztetés szép sikereit köszönhetette negyvenéves művésznői pályáján. Az előadás bérletszünetben megy, hogy a közönség anyagi áldozattal is méltó kifejezést adhasson régi szeretetének, őszinte ragaszkodásának, annál is inkább, mert az est jövedelmének nagyobb részét a direktció az árván maradt művészcsalád támogatására szánta. Nagyvárad közönsége sohasem maradt el onnan, ahol jóságos nemes szívek rokonszenve, részvéte, anyagi és erkölcsi simpatíája nyilatkozott meg. Egy babéros munkás élet vonul vissza a színjátékok magas, oszondeltetésű palotájából. Méltó és komoly kötelessége a publikumnak, hogy szívelelke fogadja a lámpák alatt a visszavonuló művésznőt. A színészek nevében Tóth Elek mond bucsubeszédet a függönyök előtt Somogyiné Nagy Juliához.

IRODALOM.

Buborékok. E címen majd május havában egy kötetre való s részben már itt-ott megjelent elbeszélést, novellát, rajzot ad közre Kovács Lajos nagyváradai községi iskolai tanító. Ismerjük Kovács Lajos írását. Egy időben sürün kereste fel lapunkat egy-egy kerek elbeszéléssel, színes rajzzal, eleven pennával megírt novellával és azért a legnagyobb érdeklődéssel és bizalommal nézünk a »Buborékok« megjelenése elé. A magyar szépirodalom csak nyerni fog e kötet révén, mert Kovács Lajost írásra mindig az élet szépségének ihlete készíti és az életnek még somoru, fájdalmas mozzanatait is tisztult világnézet alapján szemléli. Írásainak főérdeme, amit a mai korban különösen hangsúlyozni érdemes, hogy költői érzéke, nemes izlése és egészséges felfogása mindig megóvta őt a szertelen, a léha, a bűn, a fertő kultuszától és hogy többre tartja írói becsületét, semhogy pennáját az ingovány bűzhödött és rothadt levébe kivánná valaha is mártani. Ismerve az író és írásai némelyikét, melegen ajánljuk a »Buborékok« című megjelenendő könyvét mindenkinek megrendelésre. Előfizetési ára füzve 2 korona, kötve 3 korona 50 fillér. Megrendelhető egyenesen a szerző címén (Nagyvárad, Teleki-utca 41. sz.) vagy a Népművelési Közlöny, a Biharmegyei Népművelési és bármely könyvkereskedés útján. Az előfizetési pénzek egy részét a szerző a Biharmegyei Tanítók Háza alapja javára szánta.

A »Biharmegyei Népművelés« legújabb száma ismét változatos, élénk tartalommal jelent meg, Horváth István és Kovács János szerkesztésében. A lap élén a tanítói

nyugdíjtvény revízióját sürgetik. A madarak védelméről Kiss Jenő, a tanítói pályáról Csipás Mihály cikkeznek. Apróságok, vegyesek és tárca tölti be még az ügyesen összeállított lapot.

Az általános választói jog kérdése Magyarországon. Dr. Krüger Aladárnak ily cím alatt a Katholikus Szemlében közzétett tanulmánya önálló füzetben is megjelent. A tanulmány behatóan foglalkozik e fontos közjogi reform minden részleteivel; kapható a szerzőnél, továbbá Láng József és Sebő Imre könyvkereskedésében. Ara 60 fillér.

Igazságszolgáltatás.

A Nagyvárad Ujság sajtópere.

Tegnap ismét a Nagyvárad Ujság sajtópere volt folyamatban a nagyvárad kir. törvényszék esküdtbirósága előtt. A tegnapi tárgyaláson, amelyen dr. Csulyok Béla elnökle mellett Szentlélek László és Korn Lajos töltötték be a szavazóbírák jogkörét, dr. Halász Lajos által rágalmozás és becsületsértés miatt indított sajtópörben döntött az esküdtek igazmondása.

Az ügy előzményei Halász első ügyvédi szereplésére nyulnak vissza, amikor a Kirschner és Deutsch szállító cég, aki ellen akkor valami kihágási ügy volt folyamatban, őt bizta meg a védelemmel. Halász ekkor a közlemény szerint felkereste Szöke András alkaptányt s első szereplésére való hivatkozással fele javára kedvező ítéletet akart elérni. Ferenci ezt az ügyet nagy kommentárral kísérve pertraktálta a Nagyvárad Ujságban s Halász eljárását igen éles és sértő hangon tette kritika tárgyává. A kihallgatott tanúk, Szöke András, dr. Stokker József és Cseresnyés Béla vallomása Papp János vádbeszéde és az elnök jogi fejtegetéseitől után az esküdtek meghozták verdiktjüket, melynek alapján a törvényszék Ferencit rágalmozás miatt ítélte el 80 korona fő- és 20 korona mellékbüntetésre, behajthatatlanság esetén 10 napi elzárásra. Az ítélet ellen a vád képviselője semmiségi panaszt jelentett be.

Ezzel kapcsolatban közöljük, hogy Ferenczy Józsefnek az a védekezése, hogy »Halász Lajos ellen lopás miatt volt eljárás folyamatban« nem felel meg a valóságnak. Adott be ugyanis dr. Halász Lajos ellen Nógrádi Gyula — a többi közt — egy feljelentést, de nem lopásért, hanem idegen ingó vagyron rongálásáért: de ebben az ügyben sem volt semmi bünvádi eljárás, mert a bíróság még csak ki sem hallgatta dr. Halász Lajost, hanem ab ovo megszüntette az ügyet büncselekmény hiányában. Különböző országgyűlési képviselő ellen bünvádi eljárást csak az esetben lehet folytatni, ha a képviselőház mentelmi jogát felfüggeszti, dr. Halász Lajos kiadatását pedig ezideig még csak nem is kérte egyetlen kir. bíróság sem.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, márc. 24.

Buza okt.	50 kilogrammonként	11.81
Buza ápr. 1908	—	8.51
Rozs ápr.	—	12.57
Zab ápr.	—	91.11
Tengeri máj. 1908.	—	7.32

Értéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, márc. 24.

Osztrák hitelrészvény	—	626.25
Magyar hitelrészvény	—	734.75
Leszámitoló bank	—	403.—
Rimamurányi	—	509.25
Osztrák m. államvasuti részv.	—	644.50
Közuti vasut	—	528.50
Városi villamos vasut	—	282.50

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1908. márc. 24.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	109.25
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	92.—
Magyar koronajáradék	—	81.25
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	92.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	95.—
Magyar nyereség sorsjegy kölesön	—	185.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	—	140.—
Osztrák járadék papírban	—	91.57
Osztrák járadék ezüstben	—	96.50
Osztrák járadék aranyban	—	113.75
Osztrák korona járadék	—	29.56
1860. osztr. államsorsjegyek	—	146.—
Osztrák magyar bankrészvény	—	1780.—
Magyar hitelbank-részvény	—	633.50
Osztrák hitelbank-részvény	—	726.50
Osztrák magyar államvasuti részvény	—	693.50
20 frankos (Napoleonor)	—	19.20

REGÉNYCSARNOK.

TÉVUTON.

Regény.

Ita:

ALESSANDRO SCARPA.

(Folytatás.)

(27)

XII.

Bohusláva nevet nyert a keresztségben, de rendszeren csak »Szláv«-nak nevezték s ismert dolog, hogy e csengő szó a legkiválóbb szláv nyelveken »Dicsőség«-et jelent. Mint anyja, ő is magas termettel dicsekedhetett, de sovány, nyulánk volt, szabályos, kissé nehézkes és szoborszerű arccal, melyről monda szerint a hír kerített, hogy a belvederi Apollóra hasonlít.

Számos kérője akadt, de egy sem olyan, ki vágyainak és izlésének megfelelt volna. Negyvennyolcban született, tehát már huszon felül állt s még mindig hajadon állapotban igen elégedetlenül falun töltötte a telet, hol komoly könyvek tanulmányozásával foglalkozott s időnként egy sárga képű fiatal lengyel látogatását fogadta, ki végtelenül bámulta és tisztelte, s ki iránt maga is, bizonyos leereszkedő kegyes kis érdeklődést tanusított . . .

Báró Wolniczky még mindig trágyadombjánál áll; a fekete házi kutya, mely eddig folytonosan a kapu melletti óljánál ugatott, változékonyság kedvéért az ól tetejére ugrott és e felmagasztosult álláspontból folytatta kétséges szépségű dalát. Minden oldalról az omló víz zuhogása és csapkodása hallatszik. A februári alkonyat szürkés világa terül el a földön; minden szennyesen, kedvetlenül, elhanyagoltan néz ki.

Künn, a sáros uton egy trágya-szekér rozszul kent kerekerei döcögnek s a rozszal kapun át behajt a piszkos hetes.

— Mi ujság a városban? Elhoztad az ujságot? — interpellálja a báró a hetest, ki sapkája lebbentyűit álla alatt összekötve, rossz illatu jubbundájában görnyedt háttal közeledik, hogy ura könyökét megcsókolja.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős

Dr. VUOSKIOS GYULA.

A nagy bőjt alkalmára

beszereztük a legizletesebb bőjti eledelket, u. m. angolna, pisztráng, mindennemű sardiniák, hollandi sós, kelettengeri tejes, bismark, császár és fileé heringek, rák, ajóka, ajókaagyűrű, oroszhal — ementhali, kárpáti, gróji, trappista, Romatour, Imperial, pármái sajtok. — Valódi lipői túró, székely tömlő túró. — Tea-vaj, Legfinomabb és tisztánkezelt enni való olajok — borecet. Asztali és csemegeborok, pezsgők, cognac, kis üstön főtt magyar és lengyel pálinkák, likörök friss és aszalt főzelékek, gyümölcsök

Tisztelettel:

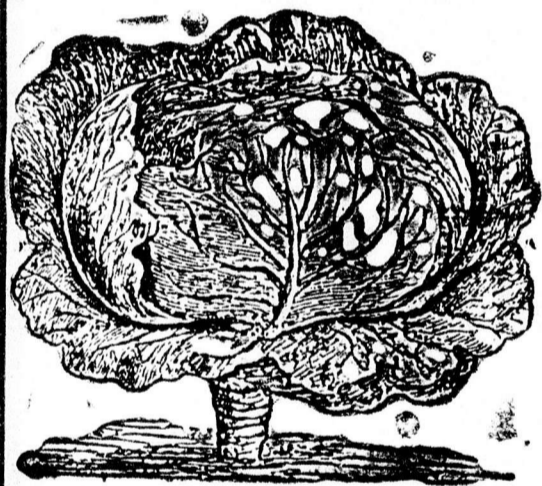
MEZEI JÁNOS ÉS TÁRSA

fűszer csemege kereskedése N.-Várad, Szt. László-tér.

Telephon: 249.

Alapított 1850.

Alapított 1850.

Van szerencsém a n. é. gazdaközönségnek ajánlani a legkitünőbb

vető-magvaimat.

Valódi eredeti kitüntetett takarmányrépa-fajokat.

Oberndorfi kerek sárga; Mamuth óriás hosszú vörös, ecken-dorfi olajbogyó sárga palackalaku hosszú.

Allamilag vizsgált arankamentes, magyar lucerna, stíriai vörös löhere.

Pázsit diszfű vegyülék. Angol perje, muhar, bükköny, paprika-köles, kendermag, kék mák, dug hagymák, cukor-cirok.

Gazdálkodó és kereskedő urak figyelmét felhívom, jutányos áramra.

A legjobb konyhakerti virágmagvak és gumók. A t. gazdaközönség b. megrendeléseit a legnagyobb készséggel várva maradok

kiváló tisztelettel:

Dell'Ortó Károly

magkereskedése a „Zöld Koszoru“-hoz. NAGYVÁRAD, Szent László-tér.

Képes árjegyzéket kívánatra bermentve küldök. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesíték csomagolási költség nélkül.

Hirdetések a legjutányosabb árban vétetnek fel e lap kiadóhivatalában.

Magyar Királyi Államvasutak üzletvezetősége Miskolcz.

3432—1908. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Vámosgyörk állomásán a naponként reggel 5 óra 30 perctől este 9 óráig nyitva tartható kávéház üzletre 1908 évi május 1-től számítandó 5 évi időtartamra ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk.

A kávéházat bérbe venni óhajtókat felhívjuk, hogy szabályszerűen bélyegzett, valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat 1908. évi április hó 10-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetőségének titkári hivatalához e cím alatt:

»Ajánlat a vámosgyörki állomási kávéház bérletére 3432—1908. számhoz» lepecsételt borítékban tértvény mellett nyujtsák be.

Az ajánlaton a névalírás két tanúval előttemezendő és az ajánlati összeg betűkkel is kiirandó,

Az ajánlattevő köteles a miskolci üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1908 évi április hó 10-én déli 12 óráig bánatpénzképen 200 azaz kétszáz koronát készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlatot figyelembe venni nem fogjuk. Takarékpenztári betétkönyveket bánatpénzül nem fogadjunk el.

A kávéház bérletére vonatkozó feltételek, valamint a változott viszonyokhoz mérten újból megállapított árjegyzék a miskolci üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. emelet 23. ajtószám:) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételezzük, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő ajánlatokat figyelembe venni nem fogjuk.

A magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlati bérösszegre, szabadon válasszthasson.

Miskolcz, 1908. évi március hó 17-én.

Az üzletvezetőség.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

4183—1908. rkp. sz.

Arverési hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint elsőfokú iparhatóság közhírré teszi, hogy a Horváth Emánuel Szent László-téri zálogkölcson-üzletében a lejárt és meg nem hosszabbított, illetve ki nem váltott zálogtárgyak folyó évi március hó 26-ik napján reggel fél 9 órakor kezdődő nyilvános árverésen el fognak adni.

Ezen árverésről az érdekelt elzárólagosítottok oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy az árverés alá kerülő tárgyak tételszámai a rendőrkapitányi hivatal hirdetési tábláján, valamint a zálogüzletben kifüggesztett jegyzékből megtudhatók.

Nagyvárad, 1908. március 23.

Elomány,
r.-főkapitányhelyettes.

Közgazdasági Bank r. t.

Nagyváradon, Teleky-u. 10.

Telefon 742.

Telefon 742

Hitelt nyujt váltóra, folyószámlára, értékpapírra, betáblázás mellett ingatlanokra.

Elfogad betéteket

5%

kamatolás mellett a betét napjától számítva. (Betét kamat-adót a r. t. viseli.)

Takarékosság előmozdítása céljából forgalomba hozta Selfmen-féle takarékperselyeit, melyek már is nagy népszerűségnek örvendenek. Ily perselyek 6 korona betét lefizetése ellenében a pénztárnál kaphatók.

Az igazgatóság.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve

kartelen kívül szállítanak azonnal bármely mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsav forrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval. Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek

egész és félliteres üvegekben.

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál.

248 1—200

Muschong-buziásfürdői szénsavmüvek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgönyeim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. sz.

Ügyes helyi képviselők kerestetnek.

Uj butor nagyraktár!

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy saját

kárpitos, asztalos, esztergályos műhelyünket és butortelepünket kibővítettük és azt a mai naptól kezdve

Pelleyné és Schmidt

bejegyzett cég alatt fogjuk tovább vezetni. Minden törekvésünk oda irányul, hogy a legkényesebb izlésnek is eleget tegyünk. Araink igen szolidak. Szilárd munkánk és pontos kiszolgálásunkért több oldalról már is elismerésben részesültünk. Allami hivatalnokok és katonatiszt uraknak igen előnyös árt számítunk.

A n. é. vevőközönség szives pártfogását kéri

Pelleyné és Schmidt
NAGYVÁRADON, Teleky-utca 24. sz.

Uj üzlet! Uj üzlet!

Lukács Nándor butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és díszítő műhelye
Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodával szemben.

Állandó raktár: háló, ebédlő
uri szoba és szalon berendezések, mindennemű modern styl szerint. Vas, réz és hajlított fa butorok rendkívül nagy választékban. 210

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak
Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen.

**Legjobbak
a
Moskovits
czipők.**
Kossuth-utca 5.

Kélemen Béla könyvkötészete

NAGYVÁRAD,
Nagypiac-tér,
(Andrényi-palota.)

Belépési felhívás.

A Fülléres Takarékszövetkezet 1908. május 1-én új évtársulatot nyit.

Egy üzletresznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — *hetenként kötelezőleg fizetendő 20 fillér* képezi.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebb összegű hetenként ismétlődő betétek által a vagyonygyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok betéteik arányában olcsó kamatláb mellett *kölcsönöket* kaphassanak.

A beiratások a *Leszámitoló és Felzáróbank helyiségében* (Bémer-tér, Lévy-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesítendőek.

A *vidéki beiratkozók* a heti befizetéseket a postatakarékpénztár utján *portómentesen* teljesíthetik.

Egy heti betétessel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1908. február hó,

"FÜLLÉRES"
takarékszövetkezet.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, fairagaszkok,
bál meghívók,
táncrendek, étlapok,
naplók,
palackfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok
raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.